

vas le količkaj vrežem, da vam v tistem trenotku prerežem vrat in pobegnem. Moje življenje ni bilo tedaj v vaših rokah, ampak kakor vidite vsled vaših nepremišljenih besedi, bilo je le vaše življenje v mojih rokah. To, kar ste vi nameravali storiti z menoj ubogim brijačem vsled svoje neumne baharije, to bi bil storil jaz z vami, da si rešim svoje življenje.“

Ko tujec vse to sliši, obledí kakor smrt. Vzame mošnjo z denarji in bogate obdari brijaškega učenca, rekoč: „Bil sem že večkrat v nevarnosti svojega življenja, ali v tolikej nevarnosti vendar še nikoli kakor danes.“

Ves zamišljen otide tujec iz vasí.

Nas pa ta povest uči, kako premišljeni moramo biti, kadar kaj govorimo.

D. V.

Čudna hišica.

Čudno hišico poznam s polnim gospodarstvom. Notri je mlin, notri je kuhinja, kjer se noč in dan pripravlja topla hrana. V tej hišici je mnogo hodov in prehodov in urni mali sluge raznašajo toplo hrano v vse ogle hiše. V tej hiši je nevtrudljiv gospodar. On ne zaspí ne po dnevi ne po noči niti jedne minute; vedno dela in ropoče: tèk tèk, ter goni nagle služabnike v vse ogle hiše, kjer se vpraša samo za hrano, pijačo in gorkoto.

Tudi obširna dvorana je v tej hiši, kamor lahko prihaja čist zrak; dvoje svetlih oken ima z oknicama. Po noči se oknici zapirate, po dnevi se odpirate. V hiši živi nevidna gospodinja. Te gospodinje ni videti, a vendar ona vse uravnava, vse oživlja; zanjo se toliko trudi gospodar, zanjo delajo mali sluge, ona se gleda v svetla okenca, odpira in zapira oknici.

Ako otide gospodinja iz hišice, takój vse omolkne. Gospodar neha zbijati, sluge se ustavijo po hodiščih, v vsej hiši postane tiho, pusto in hladno in oknici se zaprete. A kam gre gospodinja? Tjá, odkoder je prišla: v ne b ó. Na zemlji je ona samo gostja, in v prah se razsiplje hišica brez gospodinje.

A. K.

Zima.

Pozno na jesen, ko ljube ptice, vse najboljše pevke, že davno od nas odleté; ko po rujavih pašnikih vse zapuščeno stoji; ko bridka slana pári poslednje blede cvetice in severna burja rézno brije po mrklej ledini v vrtincih igraje se z listjem, raz drevja nagolenim; — tedaj se nežno zelenje pa še jedenkrat prijazno razvija po njivah, češ, da nam polje še zadnjikrat pokaže svoje nadepolno lice, predno se skoraj potem za dljé časa zagrne v beli plašč. Poleg vsega tega pa kmetič že vé, da je „zima pred durmi.“

Kamor se človek obrne, povsod je vse tiho in mirno. Le sim ter tja po skednjih še cepec poka ob ajdov snop in črne kavke, neme in lačne sédajo na travnik. To so znamenja, da pojde kmalu sneg.

Ne b ó dan na dan mrklo sneží, megla se vlačí od jutra do večera, noč se stika z dnevom, in necega jutra, kako se čudno blišči! Vse je svitlo in belo, sneg je padel.

Že ga je na debelo, pa le še siplje, in z lehka prsí doli na zemljo! Sedaj gre drobna sipa, sedaj gre koscema. Te bele muhe, vsaka mična in lična vrtalka na šest voglov, kako letajo in plešejo po mrzlem zraku!

Tiho in nemo se sneg doli iz skrivnostnih višav vlega zemlji na onemogle prsi, kakor tlačéča mora po noči na spečega človeka.

Skrbni gospodar kar moléé strmi izpred praga pod milo nebó. Dobro mu dè, videčemu, kako slamnata streha prijazno toplo odeva pohišstvo; ali milo se mu dela, pregledovajočemu, kako sadno drevje po vrtu teží k tlam, kako se napete veje nizko šibé, poječavajo in pokajo.

Pa kaj drevje, ki ne vé in ne čuti, kaj se godí; poglejmo uboge živali, ki z nami zimo prebijajo, prezebajo in stradajo! Kadar zapade sneg, gnjetó se vse okoli človeških stanovanj. Od jutra do večera milo prežé po hrani za svoj prazni želodec, in skoraj miloščine prosijo človeka.

Glej rujavega kraljička, ki prvi prinaša sneg z gorá! Kako ta uboga živalca ves božji dan skakljá okoli pohišstva, smuče skozi luknje v skladnice, ter na tanko in dobro prebrskava vsako smético tik stene, da bi dobil kaj jesti. Ščinkovec vrhi hruške na jednej nogi čepèč, drugo pa k sebi stískajoč v razmršeni kožušček, čivka in lačno preží pred hleve, kedaj bode hlapec ali dekla živini nasipala in morebiti kako zrnice ali vsaj kak otrobek raztresla. In rumeni strnad, ves otrpnel od mraza, obeša se okoli svisel po gluhem klasji iz otepov, da bi našel kako zrnice in se okrepečal. Le vrabec malo kaj čuti tistih rev in nadlog, s katerimi se njegovi sorodniki po zimi tako bridko boré. On po vsem pohištvu kakor domá, premeta vsa kota po svislih, po skednjih in odrih, kjer se kolikor toliko strnenedga pridelka nahaja. Kadar sliši, da kurja trôpa v veži kokodače, že preží iz kake zgornje line pred prag. In komaj kuretina kaj dobí, smuk! je tudi on, nepovabljeni gost, že tudi med njimi.

Ali predno se tako stradajoča ptičja žival komaj za najhujšo silo okrepeča, zaléze jo noč. Pač gleda, da vsaj pod kakim nastreškom vtakne mrzlo glavico pod perotnico, vendar le na vsem životu od mraza drhtí, razen vrabca, ki se blizu kacega toplega duška iz hleva še precej povoljno počuti.

Ne le samo živali, tudi ljudjé mnogo trpé po zimi. Glej ubozega siromaka! Komaj za najhujšo potrebo v borne záplate zavitemu se udje od mraza tresejo. Kako mu se nogi šibite, kako ga vedno kašelj sili. Strgan rokav, gosli gole, palec iz črevlja, glava vsa bela, kakor s snegom opadena, zares je on sam prava zima po zimi! In vkljub tega lázi ubožec po ozkej gázi in zmrzlem snegu od veže do veže za suho skorjico kruha! Pa tudi marsikje stopí čez prag, kjer v hiši peč po zimi tako dolgočasno mrzla stojí, marsikje, kjer gladni otroci v samih srajcah milo prosijo matere kruha.

Iz ponižne vasíce pa tudi v mesto zima prikima. Tudi tù v velikih hišah in za širocimi vrati je toliko toliko sob, po katerih mraz izpreletava borne družine, katere nimajo kaj djati v peč in v lonec.

Premóžnejši milosrčni ljudje ubogim siromakom dajejo hrano, obleko in kurjavo, pa se tudi spominjajo ubozih živalic, ki stradajo po zimi.